

Asutajate ootused Sihtasutusele Narva Muuseum

❖ Sissejuhatus

Riigi kui asutaja ootused sihtasutusele tulenevad strateegiast „Eesti 2035“, „Kultuuri arengukavast 2021–2030“, Sidusa Eesti arengukavast 2021–2030; Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu ICOM eetikakoodeksist ning muuseumiseadusest. Ootused on kooskõlas sihtasutuse põhikirjaga.

Narva linna kui asutaja ootused tulenevad linna arengukavast.

Eesti Vabariik, asutajaõiguste teostajana Kultuuriministerium, ning Narva linn, asutajaõiguste teostajana Narva Linnavalitsus, seavad kolm peamist eesmärki:

- ❖ tagada Narva linnuse ja bastionide ning muuseumikogu pikaajaline säilimine ja arendamine;
- ❖ tugevdada Narva linna ja piirkonna konkurentsivõimet ning toetades ja edendades Eesti identiteeti¹;
- ❖ järgida sotsiaalse vastutuse põhimõtteid, head juhtimistava ja tagada muuseumi jätkusuutlik majandustegevus.

Seatavate eesmärkide täitmise eest vastutab sihtasutuse nõukogu ja juhatus.

Asutajate ootuste täitmist hinnatakse kord aastas enne majandusaasta aruande kinnitamist sihtasutuse nõukogus. Vajaduse korral räägitakse uuendamine läbi sihtasutuse nõukogu esimehe, juhatuse esimehe ja asutajate esindajatega, hiljemalt pärast korralisi kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude valimistulemuste selgumist.

❖ Riigi ja KOV osalemise põhjused sihtasutuse asutamisel

Riik ja Narva linn asutasid üheskoos 11.12.2012 Sihtasutuse Narva Muuseum, et tagada sihtasutuse avaliku funktsiooni täitmine, milleks on vara valitsemise ja kasutamise kaudu Narva linna ja piirkonna ajaloo ning arhitektuuri-, kultuuri- ja looduspärandi tutvustamine ja populariseerimine ning seeläbi Eesti ajaloo tundmise kasvatamine.

Teine oluline eesmärk oli avalikus kasutuses olevate riiklike kultuurimälestiste – Narva linnuse ja bastionide – säilimise tagamine; samuti riigi kohalolu suurendamine Eesti piirilal, valdavalt mitte-eestikeelses keskkonnas.

Linnale kuuluvasse muuseumikogusse, mida sihtasutus kasutab lepingu alusel, kuulub väärtuslik osa Eesti kultuuripärandist, mille hoidmine ja arendamine on samuti avalik huvi.

❖ Strateegilised valdkondlikud eesmärgid

Võtmeindikaatorid² on järgmised:

- 1) külastajate rahulolu;
- 2) töötajate rahulolu.

Täpsemad valdkonnapõhised ootused on järgmised:

¹ Sidusa Eesti arengukavas 2021–2030 on defineeritud mõiste „Eesti identiteet“ – inimesed jagaksid põhiseaduslikke väärtusi ja arusaamu, väärtustaksid eesti keelt ja kultuuri ning määratleksid end Eesti ühiskonna liikmena.

² Vt kõigi indikaatorite metoodikat ning baas- ja sihttasemeid lisas 1.

1. Säilitada ja arendada Narva linnust ja bastioneid, kasutades maksimaalselt EL fondide jm võimalusi ning tutvustada näituste ja üritustega Narva linna ja piirkonna ajalugu, edendades Eesti identiteeti.

Tulemusindikaatorid:

- 1.1. Muuseumi korrasoleva kinnisvara osakaal kogu kinnisvarast
- 1.2. Eesti rahvuskultuuriga³ seonduvate ürituste osakaal kogu ürituste kavast
- 1.3. Narva linna ajaloo uurimise ja tutvustamisega seotud näituste ja haridusprogrammide osakaal nende koguarvust

2. Hoida kogumispõhimõtted ajakohased ja täiendada muuseumikogu järjepidevalt kogumispõhimõtete alusel.

Tulemusindikaatorid:

- 2.1. Uute museaalide vastavus kehtivatele kogumispõhimõtetele
- 2.2. Muuseumikogu täiendamise otsuste põhjendus

3. Säilitada muuseumikogu turvalistes ja stabiilsetes tingimustes.

Tulemusindikaatorid:

- 3.1. Nõuetekohast säilitamist tagava hoidlapinna osakaal hoidlate kogupinnast
- 3.2. Rahuldava füüsilise seisukorraga museaalide osakaal museaalide koguarvust

4. Võimaldada huvilistele ligipääs muuseumikogule ja algatada muuseumikoguga ja/või muuseumi uurimisteemaga seotud uurimisprojekte.

Tulemusindikaatorid:

- 4.1. Foto- ja dokumendikogu kättesaadavus MuIS-is
- 4.2. Uurimisprojektide arv aastas
- 4.3. Muuseumi publikatsioonide (Narva linna ajalooga seonduvad) arv aastas

5. Pakkuda muuseumi missioonist, kogust ja teemadest lähtuvaid haridustegevusi ning unikaalset ja inspireerivat näituseprogrammi.

Tulemusindikaatorid:

- 5.1. Muuseumi külastajate arv aastas, sh piletiga külastajate arv (panustab „Kultuuri arengukava 2021–2030“ üldeesmärgi mõõdikusse „Eesti elanike osalemine kultuurielus“)
- 5.2. Haridustegevustes osalejate rahulolu pakutud tegevustega
- 5.3. Aasta jooksul tegevusest osa saanud kooliõpilaste arv

6. Tagada muuseumikogusse kuuluvate autoriõigustest vabade teoste digikujutiste vabakasutus.

Tulemusindikaatorid:

- 6.1. MuIS-is on määratud õiged litsentsid
- 6.2. Muuseumi veebilehel on kogude kasutamise alalehel asjakohane selgitus

7. Hoida muuseumi näitused külastajatele avatud vähemalt viiel päeval nädalas, sh nädalavahetustel ja üldjuhul ka riigipühadel, ning iga nädal vähemalt ühel tööpäeval kauem kui kella 17.00-ni.

Tulemusindikaator:

- 7.1. Muuseumi lahtiolekuajad filiaalide lõikes

³ Pühade ja tähtpäevade seaduse ja rahvakalendri pühad, tähtpäevad

- 8. Arvestada kõigi teenuste pakkumisel kasutajate vajadustega kogu nende elukaare ulatuses:** lapsed, eakad, erivajadustega inimesed, lapsevanemad, ajutise tegevuspiiranguga inimesed, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja kõik teised. Analüüsida teenuseid nn suutlikkusurvest ja kogemuse terviklikkusest lähtudes: st millist võimekust või suutlikkust iga konkreetne teenus kasutajalt igas üksikus kasutusetapis nõuab ning kuidas on võimalik suutlikkuste barjääre alandada või alternatiive pakkuda. Suuremaid investeeringuid nõudvate muudatuste puhul koostada tegevuskava.

Tulemusindikaator:

- 8.1. Enesehindamine kõigi teenuste lõikes, tegevuskava koostamine puuduste likvideerimiseks ja selle täitmine

9. Vähendada muuseumi keskkonnajalajälge.

Tulemusindikaatorid (panustavad „Kultuuri arengukava 2021–2030“ alaeesmärgi mõõdikusse „Eesti kultuurikorralduse keskkonnamõju“):

- 9.1. Elektri- ja soojusenergia kasutus aastas
- 9.2. Vee kasutus aastas
- 9.3. Jäätmete liigiti kogumine
- 9.4. Keskkonnahoidlike hangete osakaal kõigist hangetest aastas
- 9.5. „Rohelise muuseumi“ ja/või „Rohelise võtme“ märgise saamine/hoidmine

❖ Finantseesmärgid

Kasumi teenimine ei ole riigi ja KOV-i asutatud sihtasutuste tegevuseesmärk. Vaatamata sellele on vaja jälgida, et sihtasutus tegutseks oma eesmärkide saavutamisel neile eraldatud rahaliste vahenditega võimalikult kulutõhusalt. Eesmärk, et sihtasutuse omatulud moodustavad põhitegevuse tuludest vähemalt 50%.

Võtmeindikaatorid on järgmised:

- a. majandustegevusest teenitava tulu osakaal kogutulust (v.a investeeringutoetused);
- b. lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja.

Strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamist ja tegevuse jätkusuutlikkust peavad toetama järgmised finantseesmärgid ja põhimõtted:

1. Tõhusus ja jätkusuutlikkus:

- a. majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult;
- b. keskpikas ajahorisondis (3–5 a) ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu.

2. Investeeringupoliitika:

- a. investeeringuid tehakse lähtuvalt nõukogu otsusest ning need kaetakse üldjuhul sihtasutuse majandustegevusest teenitava tulu ja välisvahendite abil, kasutades EL fondide jm võimalusi;
- b. kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ja arvesse võetud;
- c. üksikobjektide investeeringuotsuste ettevalmistamisel ja alternatiivide analüüsil lähtutakse põhimõttest, et projekt peab olema jätkusuutlik ja tasuv, st mitte suurendama sihtasutuse püsikulusid määral, mida projekti tulud ei kata;
- d. uute hoonete ehitamisele eelistatakse olemasolevate hoonete (eelkõige mälestiste) renoveerimist.

3. Sihtasutuse eelarve kavandamisel lähtuda põhimõttest, et riigi ja KOV-i toetust kasutatakse esmajärjekorras lisas 1 loetletud baasteenuste osutamiseks ja asutajate ootuste dokumendis nimetatud strateegiliste valdkondlike eesmärkide saavutamiseks. Lisateenused on teenused, mille osutamine ei ole sihtasutuse põhitegevus. St sihtasutus võib, aga ei pea neid pakkuma. Muuseumiseaduse kohaselt ei tohi lisateenused (§ 20 lg 2) takistada põhiülesannete täitmist, need peavad olema minimaalselt isetasuvad (soovituslikult kasumlikud) ning nende osutamise otsesteks kuludeks ei või kasutada riigi ega KOV-i tegevustoetust.

❖ Juhtimiskvaliteedi eesmärgid

Eesmärk on, et SA Narva Muuseumi juhtimine ja teenuste kvaliteet tõuseks ning maksumaksja raha on seeläbi tõhusalt kasutatud. Oluline on juhatuse ja nõukogu liikmete kompetentsipõhine valimine ja määramine (esindatud on sisutegevuse, juhtimise, finants, õiguse jm asjakohased kompetentsid), liikmete vastastikune hea koostöö ning tõhus toimimine.

1. Sihtasutus rakendab sobivat **juhtimissüsteemi** ja **hindab** regulaarselt selle toimimist (nt ISO standard 9001, CAF-mudel, hindamine siseauditite abil jms).

Selleks toimub muu hulgas:

- kord aastas **nõukogu esimehe koostöövestlus** juhatuse liikmega;
- kord aastas **nõukogude liikmete enesehindamine** ning **juhatuse liige annab tagasisidet nõukogu liikmete tööle**.

2. Muuseumi töötajate eesti keele oskus vastab nõutud tasemele.

Tulemusindikaatorid:

- 2.1. Eesti keelt emakeelena rääkivate ja C1 ja C2 tasemel töötajate osakaal töötajate koguarvust
- 2.2. B2 tasemel töötajate osakaal töötajate koguarvust
- 2.3. B1 tasemel töötajate osakaal töötajate koguarvust
- 2.4. A1 ja A2 tasemel töötajate osakaal töötajate koguarvust
- 2.5. Eesti keelt mittevaldavate töötajate osakaal töötajate koguarvust

3. Sihtasutus lähtub andmete töötlemisel ning infosüsteemide pidamisel, kasutamisel ja arendamisel avaliku sektori infoturbe nõuetest ning Kultuuriministeeriumi haldusala IKT teenuste korraldamise põhimõtetest. Üks tulemusindikaatoritest: küberhügieeni koolituse (digitesti) läbinud töötajate osakaal aastas kõikidest asutuse töötajatest, kellele test saadeti.

4. Juhatuse liikmele tulemustasu maksmine on seotud asutajate ootuste täitmisega (on sõlmitud tulemusleping või kokkulepe fikseeritud muul moel).